

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผล

การศึกษากับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน โรงเรียนจะต้องเป็นศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ชุมชนและพัฒนาสิ่งแวดล้อมอีกด้วย โรงเรียนจะต้องมีส่วนในการนำให้เกิดการร่วมกันคิดและเรียนรู้เพื่อพัฒนาชุมชนให้มีความเจริญก้าวหน้าและก้าวหน้าโลกตลอดเวลา โรงเรียนควรกระตุ้นให้องค์กรประชาชนในท้องถิ่น ตลอดจนชุมชน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งในการพัฒนางานวิชาการและการติดตามประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างใกล้ชิด ให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรม การทะนุบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น หลักสูตรการจัดการเรียนการสอนต้องสร้างแรงจูงใจและสนับสนุนให้องค์กรธุรกิจเอกชนทั้งในและนอกมาลงทุนในการพัฒนาเนื่องสาระการเรียนการสอน

หลักของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตของประชาชนและให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาพัฒนากระบวนการ การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตามหลักในการจัดการศึกษาเพื่อทุกคนทุกฝ่าย (Education for All) และทุกคนทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (All for Education) อันเป็นหลักขั้นพื้นฐานที่ได้รับการยอมรับทั่วโลกที่จะทำให้ทรัพยากรมนุษย์ได้รับการพัฒนาไปพร้อมกันตามหลักสากล จึงมีความจำเป็นที่รัฐจะต้องตระหนักถึงภารกิจของการศึกษานี้ และส่งต่อนโยบายที่สำคัญไปยังสถานศึกษา เพื่อที่จะสามารถจัดการศึกษาโดยยึดหลักการพัฒนามนุษย์ทั้งทางด้านการศึกษา คุณธรรม จริยธรรม ควบคู่กันไป เพื่อให้คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย และจิตใจ ทั้งยังสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษามี 2 ลักษณะ คือ การเข้าไปมีส่วนร่วมโดยตรงในรูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษา และการเข้าไปมีส่วนร่วมทางอ้อมในรูปแบบของชมรม สมาคมผู้ปกครอง สมาคมศิษย์เก่า เป็นต้น แต่ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การดำเนินการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ก็คือ บุคลากรในโรงเรียนต้องตระหนัก และเห็นความสำคัญของ

ชุมชน และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท และหน้าที่ของตนเอง มีเจตคติ และความมุ่งมั่น ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2543:37)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 เป็นอย่างไร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ที่มีสภาพส่วนตัวแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาแตกต่างกันหรือไม่ มีปัญหาและข้อเสนอแนะอย่างไร ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้ไปประกอบการวางแผนพัฒนาการศึกษา และส่งเสริมสนับสนุนให้ คณะกรรมการสถานศึกษาได้ปฏิบัติหน้าที่ได้เต็มตามศักยภาพที่ตนเองมีอยู่ และสร้างความเข้าใจ อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชนเพื่อความร่วมมือในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน ในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่กำหนด สอดคล้องและตอบสนอง กับความต้องการของชุมชนต่อไป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 เพื่อเปรียบเทียบการมี ส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษา เชียงใหม่ เขต 5 ที่มีสภาพส่วนตัวแตกต่างกัน เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหาร จัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่ การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 จำนวน 128 คน

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์ความแปรปรวน แบบทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย มีอายุ 31-40 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนศิษย์เก่า ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตัวแทนพระภิกษุสงฆ์หรือผู้นำศาสนา เป็นลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ เคยศึกษามหาวิทยาลัยของคณะกรรมการสถานศึกษา และมีความพึงพอใจใน บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ดังนี้ คือ

2.1 ตัวแทนผู้ปกครอง

2.1.1 งานวิชาการ

ตัวแทนผู้ปกครองมีส่วนร่วมในงานวิชาการเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน สนับสนุนให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามความต้องการของหลักสูตร สนับสนุนการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการแก้ปัญหาทางการเรียนและปัญหาอื่น ๆ ของนักเรียนมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและภายนอก จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและมีส่วนร่วมในการอนุมัติผลการเรียนระดับสถานศึกษา

2.1.2 งานงบประมาณ

ตัวแทนผู้ปกครองมีส่วนร่วมในงานงบประมาณเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ร่วมประชุมเพื่อรับทราบการรายงานผลการใช้งบประมาณของโรงเรียน ร่วมประชุมวางแผนกำหนดแนวทางการแสวงหาวัสดุอุปกรณ์ให้แก่ทางโรงเรียน ร่วมประชุมวางแผนกำหนดแนวทางการแสวงหาเงินทุนให้แก่ทางโรงเรียน ร่วมจัดหาแหล่งสนับสนุนงบประมาณเพื่อการใช้พัฒนางานกิจกรรมของโรงเรียน ร่วมระดมทุนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อพัฒนาโรงเรียนร่วมตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีของโรงเรียน ให้ข้อเสนอแนะในการใช้งบประมาณให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน ติดต่อขอความช่วยเหลือทางการเงินกับองค์กรหรือหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อช่วยเหลือด้านการเงินแก่โรงเรียน เช่น การให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่ยากจน ช่วยเหลือด้านการเงินแก่ทางโรงเรียน ช่วยเหลือด้านวัสดุอุปกรณ์แก่ทางโรงเรียน มีส่วนร่วมในการจัดหารายได้ให้แก่ทางโรงเรียน ช่วยเหลือจัดตั้งกองทุนหรือสวัสดิการเพื่อการศึกษา

2.1.3 งานบุคคล

ตัวแทนผู้ปกครองมีส่วนร่วมในงานบุคคลเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะครูในทุกด้าน สนับสนุนให้ครูได้จัดการสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียน สนับสนุนให้ครูได้ใช้วัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่นมาประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมให้โรงเรียนได้พิจารณาความดีความชอบของบุคลากรในโรงเรียนโดยใช้คุณภาพการปฏิบัติงานในทุกด้าน ส่งเสริมให้มีการนำบุคลากรจากสถาบันต่าง ๆ มาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ส่งเสริมให้โรงเรียนนำบุคลากรในท้องถิ่นเข้ามาช่วยสอนในสาขาที่ขาดแคลน มีส่วนร่วมในการคัดเลือกบุคคลเข้ารับตำแหน่งครู พนักงานราชการ อัตราจ้างหรือบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบ

2.1.4 งานบริหารงานทั่วไป

ตัวแทนผู้ปกครองมีส่วนร่วมในงานบริหารงานทั่วไป เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นเมื่อได้รับเชิญจากโรงเรียน สนับสนุนให้โรงเรียนเผยแพร่ความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชน มีส่วนร่วมในการดูแล บำรุงรักษาทรัพยากรของโรงเรียน สนับสนุนกิจกรรมทางด้านกีฬาในและนอกโรงเรียน ร่วมเป็นตัวแทนของโรงเรียนในการประสานระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเพื่อจัดกิจกรรม มีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาด้านยาเสพติดภายในโรงเรียน มีส่วนร่วมสอดส่องดูแลรักษาความปลอดภัย อาคารสถานที่และทรัพย์สินของโรงเรียน สนับสนุนให้ชุมชนใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา ให้ข้อเสนอแนะกับโรงเรียนในการจัดกิจกรรมให้บริการชุมชน ประสานงานให้โรงเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนในเขตบริการของโรงเรียน มีส่วนร่วมในการปรับปรุงอาคารสถานที่ให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สนับสนุนกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี สนับสนุนการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ประสานงานกับองค์กรท้องถิ่นทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา สนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เพิ่มพูนความรู้แก่นักเรียน รับทราบรายงานผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ส่งเสริมให้เด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส ได้รับการศึกษาเท่าเทียมกับเด็กปกติ สนับสนุนกิจกรรมดนตรีพื้นเมือง และศิลปะพื้นบ้าน ติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน วางแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียน ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน สนับสนุนให้โรงเรียนพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทั้งในและนอกโรงเรียน กำหนดแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน วางแผนจัดทำธรรมนูญโรงเรียน

2.2 ตัวแทนศิษย์เก่า

2.2.1 งานวิชาการ

ตัวแทนศิษย์เก่ามีส่วนร่วมในงานวิชาการเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการแก้ปัญหาทางการเรียนและปัญหาอื่น ๆ ของนักเรียน สนับสนุนให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามความต้องการของหลักสูตร สนับสนุนการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและภายนอก มีส่วนร่วมในการอนุมัติผลการเรียนระดับสถานศึกษา

2.2.2 งานงบประมาณ

ตัวแทนศิษย์เก่ามีส่วนร่วมในงานงบประมาณเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ร่วมประชุมเพื่อรับทราบการรายงานผลการใช้งบประมาณของโรงเรียน ร่วมระดมทุนในรูปแบบต่างๆ เพื่อพัฒนาโรงเรียน ร่วมประชุมวางแผนกำหนดแนวทางการแสวงหาเงินทุนให้แก่ทางโรงเรียน ติดต่อขอความช่วยเหลือทางการเงินกับองค์กรหรือหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อช่วยเหลือด้านการเงินแก่โรงเรียน เช่น การให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่ยากจน ให้ข้อเสนอแนะในการใช้งบประมาณให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน ร่วมประชุมวางแผนกำหนดแนวทางการแสวงหาวัสดุอุปกรณ์ให้แก่ทางโรงเรียน ร่วมจัดหาแหล่งสนับสนุนงบประมาณเพื่อการใช้พัฒนากิจกรรมของโรงเรียน มีส่วนร่วมในการจัดหารายได้ให้แก่ทางโรงเรียน ช่วยเหลือจัดตั้งกองทุนหรือสวัสดิการเพื่อการศึกษา ช่วยเหลือด้านการเงินแก่ทางโรงเรียน ร่วมตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีของโรงเรียน ช่วยเหลือด้านวัสดุอุปกรณ์แก่ทางโรงเรียน ช่วยเหลือจัดตั้งกองทุนหรือสวัสดิการเพื่อการศึกษา

2.2.3 งานบุคคล

ตัวแทนศิษย์เก่ามีส่วนร่วมในงานบุคคลเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะครูในทุกด้าน สนับสนุนให้ครูได้จัดการสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียน ส่งเสริมให้มีการนำบุคลากรจากสถาบันต่าง ๆ มาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน สนับสนุนให้ครูได้ใช้วัสดุอุปกรณ์ในห้องเรียนมาประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมให้โรงเรียนนำบุคลากรในห้องเรียนเข้ามาช่วยสอนในสาขาที่ขาดแคลน ส่งเสริมให้โรงเรียนได้พิจารณาความดีความชอบของบุคลากรในโรงเรียน โดยใช้คุณภาพการปฏิบัติงานในทุกด้าน มีส่วนร่วมในการเสนอความต้องการบุคลากรที่มีอัตราว่างให้ได้มาตามความต้องการของท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการคัดเลือกบุคคลเข้ารับตำแหน่งครู พนักงานราชการ อัตราจ้างหรือบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบ

2.2.4 งานบริหารงานทั่วไป

ตัวแทนศิษย์เก่ามีส่วนร่วมในงานบริหารงานทั่วไปเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ร่วมเป็นตัวแทนของโรงเรียนในการประสานระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเพื่อจัดกิจกรรมเข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นเมื่อได้รับเชิญจากโรงเรียน มีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาด้านยาเสพติดภายในโรงเรียน มีส่วนร่วมสอดส่องดูแลรักษาความปลอดภัย อาคารสถานที่และทรัพย์สินของโรงเรียน

2.3 ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.3.1 งานวิชาการ

ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในงานวิชาการ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการแก้ปัญหาทางการเรียนและปัญหาอื่น ๆ ของนักเรียน สนับสนุนการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน สนับสนุนให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามความต้องการของหลักสูตร มีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและภายนอก จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และมีส่วนร่วมในการอนุมัติผลการเรียนระดับสถานศึกษา

2.3.2 งานงบประมาณ

ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในงานงบประมาณ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ร่วมจัดหาแหล่งสนับสนุนงบประมาณเพื่อการใช้พัฒนา กิจกรรมของโรงเรียน ให้ข้อเสนอแนะในการใช้งบประมาณให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียน การสอน ร่วมประชุมเพื่อรับทราบการรายงานผลการใช้งบประมาณ ของโรงเรียน ร่วมระดมทุน ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อพัฒนาโรงเรียน ร่วมตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีของโรงเรียน ช่วยเหลือด้านวัสดุอุปกรณ์แก่ทางโรงเรียน ร่วมประชุมวางแผนกำหนดแนวทางการแสวงหาเงินทุน ให้แก่ทางโรงเรียน ร่วมประชุมวางแผนกำหนดแนวทางการแสวงหาวัสดุอุปกรณ์ให้แก่ทางโรงเรียน ติดต่อขอความช่วยเหลือทางการเงินกับองค์กรหรือหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อช่วยเหลือด้านการเงิน แก่โรงเรียน เช่น การให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่ยากจน ช่วยเหลือจัดตั้งกองทุนหรือสวัสดิการ เพื่อการศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดการรายได้ให้แก่ทางโรงเรียน ช่วยเหลือด้านการเงินแก่ทางโรงเรียน

2.3.3 งานบุคคล

ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในงานบุคคล เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ สนับสนุนให้ครูได้จัดการสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียน สนับสนุนให้ครูได้ใช้วัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่นมาประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สนับสนุนการ ปฏิบัติงานของคณะครูในทุกด้าน ส่งเสริมให้โรงเรียนได้พิจารณาความดีความชอบของบุคลากร ในโรงเรียนโดยใช้คุณภาพการปฏิบัติงานในทุกด้าน ส่งเสริมให้มีการนำบุคลากรจากสถาบันต่าง ๆ มาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน มีส่วนร่วมในการเสนอความต้องการบุคลากรที่มี อัตราว่างให้ได้มาตามความต้องการของท้องถิ่น ส่งเสริมให้โรงเรียนนำบุคลากรในท้องถิ่นเข้ามา ช่วยสอน ในสาขาที่ขาดแคลน มีส่วนร่วมในการคัดเลือกบุคคลเข้ารับตำแหน่งครู พนักงานราชการ อัตราจ้างหรือบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบ

2.3.4 งานบริหารงานทั่วไป

ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในงานบริหารงานทั่วไปเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ มีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาด้านยาเสพติดภายในโรงเรียน สนับสนุนให้ชุมชนใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นเมื่อได้รับเชิญจากโรงเรียน สนับสนุนให้โรงเรียนเผยแพร่ความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชน มีส่วนร่วมในการดูแลบำรุงรักษาทรัพยากรของโรงเรียน สนับสนุนให้โรงเรียนพานักเรียน ไปศึกษานอกสถานที่ ร่วมเป็นตัวแทนของโรงเรียนในการประสานระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเพื่อจัดกิจกรรม ประสานงานกับองค์กรท้องถิ่นทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา ให้ข้อเสนอแนะกับโรงเรียนในการจัดกิจกรรมให้บริการชุมชน สนับสนุนกิจกรรมทางด้านกีฬาในและนอกโรงเรียน ประสานงานให้โรงเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนในเขตบริการของโรงเรียน สนับสนุนกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี สนับสนุนการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน รับทราบรายงานผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ส่งเสริมให้เด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสได้รับการศึกษาเท่าเทียมกับเด็กปกติ สนับสนุนกิจกรรมดนตรีพื้นเมือง และศิลปะพื้นบ้าน ติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน กำหนดแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน วางแผนจัดทำธรรมนูญโรงเรียน สนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เพิ่มพูนความรู้แก่นักเรียน มีส่วนร่วมในการปรับปรุงอาคารสถานที่ให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วางแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียน

2.4 ตัวแทนพระภิกษุพระสงฆ์ หรือ ผู้นำศาสนา

2.4.1 งานวิชาการ

ตัวแทนพระภิกษุพระสงฆ์ หรือผู้นำศาสนามีส่วนร่วมในงานวิชาการเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ สนับสนุนการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการแก้ปัญหาทางการเรียนและปัญหาอื่น ๆ ของนักเรียน สนับสนุนให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามความต้องการของหลักสูตร ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน มีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและภายนอก มีส่วนร่วมในการอนุมัติผลการเรียนระดับสถานศึกษา จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

2.4.2 งานงบประมาณ

ตัวแทนพระภิกษุพระสงฆ์ หรือผู้นำศาสนามีส่วนร่วมในงานงบประมาณเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ร่วมประชุมเพื่อรับทราบการรายงานผลการใช้งบประมาณของโรงเรียน ร่วมประชุมวางแผนกำหนดแนวทางการแสวงหาวัสดุอุปกรณ์

ให้แก่ทางโรงเรียน ร่วมประชุมวางแผนกำหนดแนวทางการแสวงหาเงินทุนให้แก่ทางโรงเรียน ร่วมระดมทุนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อพัฒนาโรงเรียน ร่วมจัดหาแหล่งสนับสนุนงบประมาณเพื่อการใช้พัฒนากิจกรรมของโรงเรียน ให้ข้อเสนอแนะในการใช้งบประมาณให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน ร่วมตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีของโรงเรียน ติดต่อขอความช่วยเหลือทางการเงินกับองค์กรหรือหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อช่วยเหลือด้านการเงินแก่โรงเรียน เช่น การให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่ยากจน ช่วยเหลือด้านวัสดุอุปกรณ์ให้แก่ทางโรงเรียน มีส่วนร่วมในการจัดหารายได้ให้แก่ทางโรงเรียน ช่วยเหลือจัดตั้งกองทุนหรือสวัสดิการเพื่อการศึกษา ช่วยเหลือด้านการเงินแก่ทางโรงเรียน

2.4.3 งานบุคคล

ตัวแทนพระภิกษุพระสงฆ์ หรือผู้นำองค์กรศาสนา มีส่วนร่วมในงานบุคคลเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะครูในทุกด้าน สนับสนุนให้ครูได้จัดการสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียน สนับสนุนให้ครูได้ใช้วัสดุอุปกรณ์ในห้องเรียนมาประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมให้มีการนำบุคลากรจากสถาบันต่าง ๆ มาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ส่งเสริมให้โรงเรียนนำบุคลากรในห้องเรียนเข้ามาช่วยสอนในสาขาที่ขาดแคลน ส่งเสริมให้โรงเรียนได้พิจารณาความดีความชอบของบุคลากรในโรงเรียนโดยใช้คุณภาพการปฏิบัติงานในทุกด้าน มีส่วนร่วมในการเสนอความต้องการบุคลากรที่มีอัตราว่างให้ได้มาตามความต้องการของท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการคัดเลือกบุคคลเข้ารับตำแหน่งครู พนักงานราชการ อัตราจ้างหรือบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบ

2.4.4 งานบริหารงานทั่วไป

ตัวแทนพระภิกษุพระสงฆ์ หรือผู้นำองค์กรศาสนา มีส่วนร่วมในงานบริหารงานทั่วไปเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ มีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาด้านยาเสพติดภายในโรงเรียน เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นเมื่อได้รับเชิญจากโรงเรียน สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน วางแผนจัดทำธรรมนูญโรงเรียน มีส่วนร่วมสอดส่องดูแลรักษาความปลอดภัย อาคารสถานที่และทรัพย์สินของโรงเรียน สนับสนุนกิจกรรมทางด้านกีฬาในและนอกโรงเรียน สนับสนุนให้ชุมชนใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา สนับสนุนให้โรงเรียนเผยแพร่ความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชน รับทราบรายงานผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน มีส่วนร่วมในการดูแล บำรุงรักษาทรัพยากรของโรงเรียน มีส่วนร่วมในการปรับปรุงอาคารสถานที่ให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประสานงานให้โรงเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนในเขตบริการของโรงเรียน สนับสนุนให้โรงเรียนพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ สนับสนุนการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี

ของโรงเรียน ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน สนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เพิ่มพูนความรู้แก่นักเรียน ติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ประสานงานกับองค์กรท้องถิ่นทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา ร่วมเป็นตัวแทนของโรงเรียนในการประสานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อจัดกิจกรรม สนับสนุนกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี สนับสนุนกิจกรรมดนตรีพื้นเมือง และ ศิลปะพื้นบ้าน ให้ข้อเสนอแนะกับโรงเรียนในการจัดกิจกรรมให้บริการชุมชน วางแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียน ส่งเสริมให้เด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสได้รับการศึกษาเท่าเทียมกับเด็กปกติ ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทั้งในและนอกโรงเรียน กำหนดแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน

2.5 คณะกรรมการสถานศึกษา

2.5.1 งานวิชาการ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในงานวิชาการ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ สนับสนุนการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการแก้ปัญหาทางการเรียนและปัญหาอื่น ๆ ของนักเรียน สนับสนุนให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามความต้องการของหลักสูตร ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน มีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและภายนอก จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการอนุมัติผลการเรียนระดับสถานศึกษา

2.5.2 งานงบประมาณ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในงานงบประมาณ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ร่วมประชุมเพื่อรับทราบการรายงานผลการใช้งบประมาณของโรงเรียน ร่วมประชุมวางแผนกำหนดแนวทางการแสวงหาเงินทุนให้แก่ทางโรงเรียน ร่วมประชุมวางแผนกำหนดแนวทางการแสวงหาวัสดุอุปกรณ์ให้แก่ทางโรงเรียน ให้ข้อเสนอแนะในการใช้งบประมาณให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน ร่วมระดมทุนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อพัฒนาโรงเรียน ร่วมจัดหาแหล่งสนับสนุนงบประมาณเพื่อการใช้พัฒนากิจกรรมของโรงเรียน ติดต่อขอความช่วยเหลือทางการเงินกับองค์กรหรือหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อช่วยเหลือด้านการเงินแก่โรงเรียน เช่น การให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่ยากจน ร่วมตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีของโรงเรียน ช่วยเหลือด้านวัสดุอุปกรณ์แก่ทางโรงเรียน มีส่วนร่วมในการจัดหารายได้ให้แก่ทางโรงเรียน ช่วยเหลือจัดตั้งกองทุนหรือสวัสดิการเพื่อการศึกษา ช่วยเหลือด้านการเงินแก่ทางโรงเรียน

2.5.3 งานบุคคล

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในงานบุคคล เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะครูในทุกด้าน สนับสนุน ให้ครูได้จัดการสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียน สนับสนุนให้ครูได้ใช้วัสดุอุปกรณ์ในห้องเรียนมา ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมให้มีการนำบุคลากรจากสถาบันต่าง ๆ มาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ส่งเสริมให้โรงเรียนนำบุคลากรในห้องเรียนเข้ามา ช่วยสอนในสาขาที่ขาดแคลน ส่งเสริมให้โรงเรียนได้พิจารณาความดีความชอบของบุคลากรใน โรงเรียนโดยใช้คุณภาพการปฏิบัติงานในทุกด้าน มีส่วนร่วมในการเสนอความต้องการบุคลากรที่มี อัตราว่างให้ได้มาตามความต้องการของท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการคัดเลือกบุคคลเข้ารับตำแหน่งครู พนักงานราชการ อัตราจ้างหรือบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบ

2.5.4 งานบริหารงานทั่วไป

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในงานบริหารงาน ทั่วไปเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นเมื่อได้รับเชิญจาก โรงเรียน สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีส่วนร่วม ในการป้องกันแก้ไขปัญหาด้านยาเสพติดภายในโรงเรียน มีส่วนร่วมสอดส่องดูแลรักษาความปลอดภัย อาคารสถานที่และทรัพย์สินของโรงเรียน สนับสนุนให้ชุมชนใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา สนับสนุนกิจกรรมทางด้านกีฬาในและนอกโรงเรียน มีส่วนร่วมในการดูแล บำรุงรักษาทรัพยากร ของโรงเรียน ร่วมเป็นตัวแทนของโรงเรียนในการประสานระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเพื่อจัดกิจกรรม มีส่วนร่วมในการปรับปรุงอาคารสถานที่ให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประสานงานกับ องค์การท้องถิ่นทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา สนับสนุนให้โรงเรียน พานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ สนับสนุนการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทั้งในและนอกโรงเรียน ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน รับทราบรายงานผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ ประจำปีของโรงเรียน ติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ส่งเสริมให้เด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสได้รับการศึกษาเท่าเทียมกับเด็กปกติ สนับสนุนกิจกรรมดนตรี พื้นที่เมืองและศิลปะพื้นบ้าน วางแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียน สนับสนุนการจัด กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เพิ่มพูนความรู้แก่นักเรียน กำหนดแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน วางแผนจัดทำธรรมนูญโรงเรียน ให้ข้อเสนอแนะกับโรงเรียนในการจัดกิจกรรมให้บริการชุมชน สนับสนุนกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี ประสานงานให้โรงเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน ในเขตบริการของโรงเรียน สนับสนุนให้โรงเรียนเผยแพร่ความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชน

3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา ดังนี้

3.1 งานวิชาการ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ กรรมการขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียน และกรรมการสถานศึกษาไม่มีร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

3.2 ด้านบุคคล คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาด้านบุคคล ดังนี้ คือ คณะกรรมการไม่มีส่วนร่วมในการคัดเลือกครู

3.3 ด้านบริหารงานทั่วไป คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาด้านบริหารงานทั่วไปเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ขาดการติดต่อประสานงานกับชุมชน และกรรมการขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียน

4. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา ดังนี้

4.1 ด้านวิชาการ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การจัดกิจกรรมทางวิชาการควรแจ้งให้ทางคณะกรรมการสถานศึกษาได้รับทราบ และควรพัฒนากรรมการสถานศึกษา

4.2 ด้านบุคคล คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารด้านบุคคลจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ควรให้ครูพัฒนาโรงเรียนให้มากกว่านี้ชุมชนจะให้การสนับสนุนทุกฝ่ายและควรส่งเสริมให้คณะกรรมการได้มีบทบาทมาก ๆ

4.3 ด้านงบประมาณ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารด้านงบประมาณจัดการศึกษา ดังนี้ คือ งบประมาณที่ได้รับจัดสรรควรแจ้งให้ทางคณะกรรมการสถานศึกษาทุกครั้ง

4.4 ด้านบริหารงานทั่วไป คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาด้านบริหารงานทั่วไปเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ โรงเรียนควรจัดประชุมอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง ควรสนับสนุน ในการจัดดนตรี และศิลปะพื้นบ้านในท้องถิ่น และก่อนที่โรงเรียนจะจัดกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งควรแจ้งให้คณะกรรมการสถานศึกษาได้รับทราบ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้ อภิปรายผลได้ดังนี้

1. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษามากที่สุดของแต่ละด้าน ดังนี้ คือ สนับสนุนการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมประชุมเพื่อรับทราบการรายงานผลการใช้งบประมาณของโรงเรียน สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะครูในทุกด้าน เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นเมื่อได้รับเชิญจากโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับกณิศฐา กลัดเนียม (2546) ที่ทำวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอเมืองลำพูน และพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมด้านการวางแผนงบประมาณ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมระดับมาก ในเรื่องการเสนอปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นในการจัดการศึกษารองลงมา คือ การมีส่วนร่วมให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ด้านการจัดการงบประมาณสนับสนุน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมระดับมาก ในเรื่องการช่วยเหลือระดมทุนหรือปัจจัย เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา รองลงมา เป็นการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนช่วยเหลือด้านการเงินแก่สถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการใช้จ่ายเงินงบประมาณสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในระดับมาก ในเรื่องการช่วยเหลือประชาสัมพันธ์ผลงานของสถานศึกษาให้ชุมชนได้รับรู้ รองลงมาคือมีส่วนร่วมช่วยเหลือให้ข้อคิดเห็นและเสนอแนะและแก้ปัญหาในการจัดการศึกษาที่เกิดจากผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = .05$ ดังนี้ คือ ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทั้งในและนอกโรงเรียน และร่วมเป็นตัวแทนของโรงเรียนในการประสานระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเพื่อจัดกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับประพันธ์ สร้อยเพชร (2547) ที่ทำวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์โรงเรียนตำบลแช่ช้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ และพบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่มีส่วนร่วมส่งเสริมให้โรงเรียนดำเนินการจัดการศึกษา สนับสนุนให้โรงเรียนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร ให้ความเห็นชอบในสาระหลักสูตรที่โรงเรียนจัดทำขึ้น ประเด็นที่ไม่ได้มีส่วนร่วม คือ การแต่งตั้งคณะกรรมการ การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน แต่งตั้งคณะกรรมการในการกำหนดนโยบายของโรงเรียน และการวางแผนการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน

โดยมีปัญหา หนังสือเชิญประชุมไม่ทั่วถึง คณะกรรมการไม่มีเวลาเข้าร่วมประชุม และการย้ายโรงเรียนไปเรียนรวมทำให้ไม่มีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ คือ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบุคคลในชุมชน ควรหางบประมาณจากภายนอกเข้ามาสนับสนุนให้เกิดดำเนินงาน ควรเชิญวิทยากรหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่ชุมชน และควรมีการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผลการศึกษาที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การที่ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการคิด การตัดสินใจจะเป็นวิธีการแสดงถึงการบริหารการศึกษาที่ประสิทธิภาพ และเป็นการแสดงความสามารถของผู้บริหารด้วย นอกจากนั้นในการกระจายอำนาจและเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้แสดงศักยภาพ ในการดำเนินงาน ทำให้ผลการปฏิบัติงานสนองตอบ ถูกต้องตรงตามความต้องการของส่วนรวม และสามารถพัฒนางานขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษามากที่สุดของแต่ละด้าน ดังนี้ คือ กรรมการขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียน คณะกรรมการไม่มีส่วนร่วมในการคัดเลือกครู และขาดการติดต่อประสานงานกับชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับบุญฤทธิ์ พูลสวัสดิ์ (2544) ที่ทำวิจัยเรื่อง ความต้องการในการพัฒนาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองจังหวัดลำพูน และพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความต้องการในการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการตามภารกิจของสถานศึกษา การส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ความสัมพันธ์กับชุมชน การรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาการปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบกระทรวง ศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ในระดับมาก ส่วนความคิดเห็นเพิ่มเติม คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนประจำปี การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ การควบคุมคุณภาพการศึกษา การสนับสนุนและการบริหารงบประมาณงานบุคลากร และประสานสัมพันธ์ชุมชน

4. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษามากที่สุดของแต่ละด้าน ดังนี้ คือ การจัดกิจกรรมทางวิชาการควรแจ้งให้ทางคณะกรรมการสถานศึกษาได้รับทราบ ควรให้ครูพัฒนาโรงเรียนให้มากกว่านี้ชุมชนจะให้การสนับสนุนทุกฝ่าย งบประมาณที่ได้รับจัดสรรควรแจ้งให้ทางคณะกรรมการสถานศึกษาทุกครั้งและโรงเรียนควรจัดประชุมอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับพีระ พรนวม (2544) ที่ทำวิจัยเรื่อง ศึกษาสัทธิศาสตร์ต่อหลักการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดการประถมศึกษาอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน และพบว่า มีสัทธิศาสตร์ปานกลางต่อหลักการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดการประถมศึกษาอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน ส่วนสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการโรงเรียนมีส่วนร่วมปานกลางในด้านการระดมทรัพยากร เช่น เงิน วัสดุอุปกรณ์ การเสาะแสวงหาแรงงานในการสร้างและพัฒนาอาคารสถานที่ แต่ก็เป็นการมีส่วนร่วมตามที่ถูกชี้แนะ กำหนดจากผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านงบประมาณ การบริหารวิชาการ การด้านบุคลากรมีน้อย และเป็นไปในลักษณะให้ความร่วมมือ สนับสนุนตามการร้องขอของโรงเรียน ประการสำคัญ การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และการวางแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนก็มีอยู่น้อยเป็นการเพียงการให้ความเห็นชอบตามการชี้แนะของผู้บริหารโรงเรียน และคณะครู นอกจากนี้ คณะกรรมการโรงเรียนยังมีความรู้สึก หรือทัศนคติว่าตนเองไม่มีความรู้ในการจัดการศึกษาดีเท่ากับคณะครูและยังไม่ค่อยมีเวลาว่างพอที่จะให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนมากเท่าที่ควรเนื่องจากติดภารกิจ ในการประกอบอาชีพด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ด้านวิชาการ

1.1.1 ควรสนับสนุนให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตาม

ความต้องการของหลักสูตร

1.1.2 ควรส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน

1.1.3 ควรมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและภายนอก

1.1.4 ควรจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

1.1.5 มีส่วนร่วมในการอนุมัติผลการเรียนระดับสถานศึกษา

1.2 ด้านงบประมาณ

1.2.1 ควรติดต่อขอความช่วยเหลือทางการเงินกับองค์กรหรือหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อช่วยเหลือด้านการเงินแก่โรงเรียน เช่น การให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่ยากจน

1.2.2 ควรร่วมตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีของโรงเรียน

1.2.3 ควรช่วยเหลือด้านวัสดุอุปกรณ์แก่ทางโรงเรียน

1.2.4 ควรมีส่วนร่วมในการจัดหารายได้ให้แก่ทางโรงเรียน

1.2.5 ควรช่วยเหลือจัดตั้งกองทุนหรือสวัสดิการเพื่อการศึกษาช่วยเหลือด้านการเงินแก่ทางโรงเรียน

1.3 ด้านบุคคล

1.3.1 ควรส่งเสริมให้โรงเรียนได้พิจารณาความดีความชอบของบุคลากรในโรงเรียน โดยใช้คุณภาพการปฏิบัติงานในทุกด้าน

1.3.2 ควรมีส่วนร่วมในการเสนอความต้องการบุคลากรที่มีอัตราว่างให้ได้มาตามความต้องการของท้องถิ่น

1.3.3 ควรมีส่วนร่วมในการคัดเลือกบุคคลเข้ารับตำแหน่งครู พนักงานราชการ อัตราจ้างหรือบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบ

1.4 ด้านการบริหารทั่วไป

1.4.1 ควรส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทั้งในและนอกโรงเรียน

1.4.2 ควรให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน

1.4.3 ควรรับทราบรายงานผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน

1.4.4 ควรส่งเสริมให้เด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสได้รับการศึกษาเท่าเทียมกับเด็กปกติ สนับสนุนกิจกรรมดนตรีพื้นเมือง และศิลปะพื้นบ้าน

1.4.5 ควรวางแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียน

1.4.6 สนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เพิ่มพูนความรู้แก่นักเรียน กำหนดแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน

1.4.7 ควรวางแผนจัดทำธรรมนูญโรงเรียน

1.4.8 ควรให้ข้อเสนอแนะกับโรงเรียนในการจัดกิจกรรมให้บริการชุมชน สนับสนุนกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี

1.4.9 ควรประสานงานให้โรงเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนในเขตบริการของโรงเรียน

1.4.10 ควรสนับสนุนให้โรงเรียนเผยแพร่ความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 ควรศึกษาปัญหาในการมีส่วนร่วมบริหารจัดการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ควรศึกษาแนวทางในการมีส่วนร่วมบริหารจัดการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน